

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تفسیر ساده و کافی تعرفه‌های گمرکی

یادداشت‌های توضیحی «HS»

جلد دوم: فصل پنجاهم لغایت نود و هفتم

شماره ثبت: ۵۵۰/۱۰۵ مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۱۵

شرکت چاپ و نشر بازرگانی
وابسته به

موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

بنایی، رضا
تفسیر ساده و کافی تعرفه‌های گمرکی؛ یادداشت‌های توضیحی HS]
اج. اس./ تألیف رضا بنایی؛ ویرایش اشرف اشجاری. -- تهران: شرکت چاپ
و نشر بازرگانی، ۱۳۸۵.
ج ۲: جدول.

(ج. ۱): ISBN 964-468-115-0

(ج. ۲): ISBN 964-468-116-9

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیپا.
۱. سیستم هماهنگ شده توصیف و کدگذاری کالا. ۲. کالاها -- ایران
-- رده‌بندی. ۳. کالاها -- ایران -- نشانه‌های اختصاری. ۴. تعرفه --
اصطلاح‌شناسی و رده‌بندی. ۵. تعرفه -- ایران -- اصطلاح‌شناسی و
رده‌بندی. الف. شرکت چاپ و نشر بازرگانی. ب. عنوان.
۸۶ب/الف / ۴۶۴۰ K ۳۴۳ / ۰۵۶

۸۴۴-۴۲۲۸۷

کتابخانه ملی ایران

شابک: ۹ - ۱۱۶ - ۴۶۸ - ۹۶۴

نام کتاب: تفسیر ساده و کافی تعرفه‌های گمرکی؛ یادداشت‌های توضیحی «HS»

جلد دوم: فصل پنجاهم لغایت نود و هفتم

شناسنامه پدیدآورندگان:

تألیف: رضا بنایی
ویرایش و نسخه‌پردازی: اشرف اشجاری
اصلاح و صفحه‌آرایی: فرشاد حمیدی
طراح جلد: محبوه اصغرپور

ISBN 964-468-116-9

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شناسنامه کتاب

چاپ اول: فروردین ماه ۱۳۸۵

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ و نشر بازرگانی

ناشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی وابسته به مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی
نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، شماره ۲۴۰، تلفن: ۶۶۹۳۹۳۲۹

پیشگفتار

تفسیر ساده یادداشت‌های توضیحی نمانکلاتور HS با اقتباس از یادداشت‌های توضیحی چهار جلدی سازمان جهانی گمرک و تطبیق آن با متن ترجمه این چهار جلد کارگروه کارشناسان در امور بین‌الملل گمرک و انطباق با نسخه ۲۰۰۲ نمانکلاتور HS، و همچنین جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۸۴ امکان دسترسی آسان و مراجعه خواننده را به نکات کلیدی این یادداشت‌ها که در زمینه‌های:

- دامنه شمول قسمت‌ها، فصل‌ها، بخش‌ها

- تعاریف اصطلاحات و واژه‌های علمی و فنی

- بیان مستثنیات قسمت‌ها و فصل‌ها به صورت گسترده

- نمایش تابلو وضعیت قسمت‌ها و فصل‌ها

می‌باشد، فراهم می‌سازد. این مجموعه در دو مجلد تهیه و اطمینان دارد با مراجعه به مندرجات امکان طبقه‌بندی صحیح تا بیش از ۹۰ درصد موارد مربوط به ۹۷ فصل تعرفه HS را فراهم می‌سازد.

امید است این مجموعه مانند سایر کارهای ارزشمند مؤلف که با برخورداری از تجارب عملی و علمی بیش از چهل سال در زمینه مسائل گمرک انتشار یافته، مورد استفاده قرار گیرد.

در اینجا لازم است از نویسنده محترم کتاب جناب آقای رضا بنایی و همکاران شرکت چاپ و نشر بازرگانی که با تلاش خود امکان چاپ کتاب را فراهم نموده‌اند، تشکر و قدردانی شود.

شرکت چاپ و نشر بازرگانی

وابسته به موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۱
قسمت یازدهم: مواد نسجی و اشیاء از این مواد.....	۱
فصل ۵۰: ابریشم.....	۳۲
فصل ۵۱: پشم، موی نرم (کرک) یا زبر حیوان، نخ و پارچه‌های تار و پودباف از	
موی یال و دم.....	۳۷
فصل ۵۲: پنبه.....	۴۲
فصل ۵۳: سایر الیاف نسجی نباتی، نخ کاغذی، و پارچه‌های تاروپودباف از نخ کاغذی.....	۴۶
فصل ۵۴: رشته‌های سنتتیک یا مصنوعی.....	۵۲
فصل ۵۵: الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیریکسره.....	۶۲
فصل ۵۶: اوات، نمد و پارچه‌های نبافته، نخ‌های ویژه، ریسمان، طناب و کابل و اشیای	
ساخته‌شده از آنها.....	۶۷
فصل ۵۷: فرش و سایر کفپوش‌ها از مواد نسجی.....	۷۴
فصل ۵۸: پارچه‌های تاروپودباف مخصوص، پارچه‌های نسجی منگوله‌بافت، دانتل‌ها،	
مصنوعات دیوارکوبی، مصنوعات علاقه‌بندی، مصنوعات گل‌دوزی و قلاب‌دوزی.....	۷۸
فصل ۵۹: پارچه‌های نسجی آغشته، اندوده، پوشانده یا مطبق شده، اشیای نسجی از انواع	
مناسب برای مصارف صنعتی.....	۸۵
فصل ۶۰: پارچه‌های کشیاف یا قلاب‌باف.....	۹۴
فصل ۶۱: لباس و متفرعات لباس، کشیاف یا قلاب‌باف.....	۹۷
فصل ۶۲: لباس و متفرعات لباس، غیر کشیاف یا غیر قلاب‌باف.....	۱۰۵

فصل ۶۳: سایر اشیاء نسجی دوخته و مپیا، مجموعه‌ها، لباس و اشیاء نسجی مستعمل،
ضایعات و کهنه‌پاره‌های نسجی ۱۱۲

قسمت دوازدهم: کفش، کلاه، چتر آفتابی، عصا، عصای صندلی‌شو، شلاق و
تازیانه، تعلیمی و اجزاء آن‌ها، پر آماده و اشیای ساخته شده
از پر، گل‌های مصنوعی، اشیای از موی انسان ۱۱۷
فصل ۶۴: کفش، کتر و اشیای همالند، اجزای این اشیاء ۱۲۰
فصل ۶۵: کلاه و اجزای کلاه ۱۲۴
فصل ۶۶: چتر بارانی، چتر آفتابی، عصا، عصای صندلی‌شو، شلاق، تازیانه و اجزای آن‌ها ۱۲۶
فصل ۶۷: پر و پر نرم آماده و اشیای ساخته شده از پر یا از پر نرم، گل‌های مصنوعی،
اشیای ساخته شده از موی انسان ۱۲۸

قسمت سیزدهم: مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه نسوز (Asbestos)، میکا
یا از مواد همانند، محصولات سرامیک، شیشه و مصنوعات
از شیشه ۱۳۳
فصل ۶۸: مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، پنبه نسوز (Asbestos)، میکا یا از مواد همانند ۱۳۵
فصل ۶۹: محصولات سرامیکی ۱۴۲
فصل ۷۰: شیشه و مصنوعات شیشه ای ۱۴۸

قسمت چهاردهم: مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها یا نیمه گرانبها،
فلزات گرانبها، فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات
گرانبها، و اشیای ساخته شده از این مواد، زیورآلات بدلی
(فانتزی)، سکه ۱۵۵
فصل ۷۱: مروارید طبیعی یا پرورده، سنگ‌های گرانبها یا نیمه گرانبها، فلزات گرانبها،
فلزات دارای روکش یا پوشش از فلزات گرانبها و اشیای ساخته شده از این
مواد، زیورآلات بدلی، سکه ۱۵۷

قسمت پانزدهم: فلزات معمولی و مصنوعات آن‌ها ۱۶۹
فصل ۷۲: چدن، آهن و فولاد ۱۷۵
فصل ۷۳: مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد ۱۸۹
فصل ۷۴: مس و مصنوعات از مس ۱۹۶
فصل ۷۵: نیکل و مصنوعات از نیکل ۲۰۵
فصل ۷۶: آلومینیوم و مصنوعات از آلومینیوم ۲۱۱

فصل ۷۷:.....	۲۱۹
فصل ۷۸: سرب و مصنوعات از سرب	۲۲۰
فصل ۷۹: روی و مصنوعات از روی	۲۲۶
فصل ۸۰: قلع و مصنوعات از قلع	۲۳۱
فصل ۸۱: سایر فلزات معمولی، سرمته‌ها، مصنوعات از این مواد	۲۳۶
فصل ۸۲: ابزارها، ابزار آلات، مصنوعات چاقوسازی، قاشق و چنگال، از فلزات معمولی،	
اجزاء و قطعات این مصنوعات از فلزات معمولی	۲۴۰
فصل ۸۳: مصنوعات گوناگون از فلزات معمولی	۲۴۷

قسمت شانزدهم: ماشین آلات و وسایل مکانیکی، ادوات برقی، اجزاء و قطعات

آن‌ها، دستگاه‌های ضبط صوت و پخش صوت، دستگاه‌های	
ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیون، و اجزاء و قطعات و	
متفرعات این دستگاه‌ها	۲۵۱
فصل ۸۴: رآکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار و آب‌گرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی،	
اجزاء و قطعات آن‌ها	۲۵۷
فصل ۸۵: ماشین آلات و دستگاه‌های برقی و اجزاء و قطعات آن‌ها؛ دستگاه‌های ضبط و	
پخش صوت، دستگاه‌های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی، اجزاء و	
قطعات و متفرعات این دستگاه‌ها	۲۷۶

قسمت هفدهم: وسایل نقلیه زمینی، هوایی، آبی و تجهیزات ترابری مربوط به

آن‌ها	۲۸۹
فصل ۸۶: لکوموتیوهای راه‌آهن یا تراموای، نواقل روی خط راه‌آهن و اجزاء و قطعات	
آن‌ها، ملحقیات و مهارکننده‌های خط راه‌آهن یا تراموای و اجزاء و قطعات آن‌ها،	
تجهیزات علامت دادن مکانیکی ترافیک (از جمله الکترومکانیکی) از هر نوع	۲۹۵
فصل ۸۷: وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه‌آهن یا تراموای، و اجزاء و قطعات	
و متفرعات آن‌ها	۳۰۰
فصل ۸۸: وسایل نقلیه هوایی، فضایی و اجزاء و قطعات آن‌ها	۳۰۶
فصل ۸۹: کشتی‌ها، قایق‌ها و شناورها	۳۰۹

قسمت هیجدهم: آلات و دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی، سنجش،

کنترل، دقت‌سنجی؛ آلات و دستگاه‌های طبی - جراحی؛ اشیاء	
صنعت ساعت‌سازی؛ آلات موسیقی؛ اجزاء و قطعات	
و متفرعات آن‌ها	۳۱۳

- فصل ۹۰: آلات و دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی، سنجش، کنترل، دقت‌سنجی،
 آلات و دستگاه‌های طبی- جراحی، اجزاء و قطعات و متفرعات آنها ۳۱۷
- فصل ۹۱: اشیای صنعت ساعت‌سازی ۳۳۴
- فصل ۹۲: آلات موسیقی، اجزاء و قطعات و متفرعات این آلات ۳۳۹
- قسمت نوزدهم: اسلحه و مهمات، اجزاء و قطعات و متفرعات آنها ۳۴۵
- فصل ۹۳: اسلحه و مهمات، اجزاء و قطعات و متفرعات آنها ۳۴۷
- قسمت بیستم: کالاهای و مصنوعات گوناگون ۳۵۳
- فصل ۹۴: مبل، مبل‌های طبی، جراحی، اسباب تخت‌خواب و همانند، چراغ و وسایل روشنایی
 که در جای دیگر گفته نشده یا مشمول شماره‌های دیگر نباشد، چراغ‌های
 تبلیغاتی علائم نورانی، تابلوهای نورانی راهنما و اشیای همانند، ساختمان‌های
 پیش‌ساخته ۳۵۷
- فصل ۹۵: بازیچه، اسباب‌بازی و لوازم ورزشی، اجزاء و قطعات و متفرعات آنها ۳۶۱
- فصل ۹۶: مصنوعات گوناگون ۳۷۰
- قسمت بیست‌ویکم: اشیای هنری، اشیای کلکسیون یا عتیقه ۳۷۹
- فصل ۹۷: اشیای هنری، اشیای کلکسیون یا عتیقه ۳۸۱

۱- آشنایی با تعرفه گمرکی

تعرفه‌های گمرکی مبتنی بر هر سیستم یا روش خاصی که باشند، ابزاری هستند برای اعمال منظورهای مختلف گمرکی و آماری و حتی در صنعت و حمل و نقل نیز قابل استفاده می‌باشند.

تعرفه در لغت به معنی "معرفی کردن - شناسایی - ورقه شناسایی - فهرست قیمت کالا و" است و در اصطلاح گمرک به فهرست طبقه‌بندی کالا گفته می‌شود. البته از طرف دیگر عقیده بر آن است که این کلمه یعنی "تعرفه" از نام "طاریف" یا "طریف" (Tariff) که بندری در جنوب اندلس بوده گرفته شده است و وجه تسمیه آن با تعرفه‌های گمرکی از آن جهت است که گفته می‌شود اعراب برای اولین بار در این نقطه یعنی بندر طاریف، حقوق گمرکی از مال‌التجاره وارده توسط کشتی‌ها را یکسان وصول نموده و تقریباً نوعی طبقه‌بندی برای واردات به منظور اعمال حقوق گمرکی قائل بودند.

از این رو طبقه‌بندی‌هایی را که بعداً به وجود آمده تعرفه گمرکی می‌نامند.

۲- آشنایی با نمائکلاتور گمرکی (Nomenclature)

نمائکلاتور گمرکی به مجموع تعرفه‌ها، شماره‌های تعرفه، یادداشت‌های قانونی قسمت‌ها (گروه بزرگ)، فصل‌ها (گروه کوچک) و قواعد عمومی برای تفسیر آن اطلاق می‌شود.

بنابراین هر نمائکلاتور گمرکی که براساس یک سیستم یا روش خاص طبقه‌بندی کالا در آن به عمل آمده خود شامل این موارد است که برشمرده شد.

در گذشته، نمائکلاتورهایی که به طور مستقل برای استفاده آماری یا گمرکی باشد به همت مجامع اقتصادی بین‌المللی تدوین شده و کم و بیش مورد استفاده قرار می‌گرفته است. در این زمینه می‌توان به اولین نمائکلاتور آماری بروکسل «The Statistical Brussels Nomenclature» ۱۹۱۳؛ یا نمائکلاتور تعرفه‌ای جامعه ملل

موسوم به "تعرفه ژنو" یا «Geneva Nomenclature» سال ۱۹۳۱ و بالاخره نشانکلاتور بروکسل یا «Brussels (Tariff) Nomenclature» BTN که بعداً با تغییر نام به تعرفه شورای همکاری گمرکی یا «The Custom Co-Operation- Council Nomenclature» CCCN موسوم گردید، اشاره داشت. تعرفه اخیر دارای ساختاری به شرح زیر بوده است:

—	CCCN (1974)
—	21 Sections
—	99 Chapters
—	1011 Headings
—	1083 Statistical-Subheadings

نشانکلاتور اخیر با دارا بودن مزیت‌های نسبی در مقایسه با نشانکلاتورهای سابق نظیر: سادگی، دقت، قاطعیت، گستردگی دامنه شمول قسمت‌ها و فصل‌ها و شماره‌ها و در عین حال هماهنگی با پیشرفت‌های علمی و فناوری سال‌های بعد از اجرای تعرفه ژنو موجب گردید که به عنوان نشانکلاتور برتر مورد قبول و پذیرش کشورهای عضو یا غیر عضو شورای همکاری گمرکی قرار گیرد.

۳- پیدایش نشانکلاتور HS

تعرفه یا نشانکلاتور CCCN به عنوان نشانکلاتوری گمرکی و آماری ضمن تطبیق با تعرفه آماری "نمونه برای بازرگانی بین‌المللی" «The Standard International Trade Classification» که اختصار آن (SITC) می‌باشد، ضمن استفاده برای گمرک در طبقه‌بندی کالا برای مقاصد آمار بین‌المللی نیز مورد توجه قرار گرفته است. البته هیچ هماهنگی بین شماره‌های آمار در سیستم (SITC) و شماره‌های تعرفه در سیستم CCCN وجود ندارد، حتی ترتیب اعداد و ارقام از کوچک به بزرگ در ستون آماری دیده نمی‌شود.

از این رو شورای همکاری گمرکی در سال ۱۹۷۰ تصمیم به تشکیل یک گروه مطالعاتی برای بررسی امکانات عملی استقرار یک سیستم یکنواخت نام‌گذاری و

کدگذاری برای کالاها گرفت. سیستم مورد نظر می‌توانست برای مقاصد گمرکی، حمل و نقل، ترانزیت، بیمه و به طور کلی تمام اشخاصی که در بازرگانی بین‌المللی دست داشتند مفید واقع شود، همچنین خواسته‌های مؤسسات خصوصی و بین‌المللی را به اطلاعات آماری و اقتصادی برآورده نماید.

نمانکلاتور جدید از لحاظ ظاهر برخلاف نمانکلاتور CCCN که با یک عدد چهار رقمی مشخص می‌شود با عدد ۶ رقمی مشخص شده که ۴ رقم سمت چپ آن ارقام نمانکلاتور بروکسل و دو رقم دیگر مرتبه‌های بعدی شماره فرعی را نشان می‌دهد. ساختار نمانکلاتور چاپ ۱۹۹۶ به شرح زیر است:

	HS
— 21	Sections
— 97	Chapters
— 1241	Headings
— 5113	(Separate Categories of Goods):
	- 312 Headings
	- 2431 One-Dash Subheadings
	- 2370 Two-Dash Subheadings

ساختار نمانکلاتور HS چاپ ۲۰۰۲ به شرح زیر است:

	HS 2002
— 21	Sections
— 97	Chapters
— 1244	Headings
— 5225	(Separate Categories of Goods):
	- 306 Heading Undivided
	- 2413 One-Dash Subheadings
	- 2506 Two-Dash Subheadings

مزیت‌های نمائکلاتور HS «The Harmonized Commodity Description and Coding System»

عبارت است از:

- (۱) - قابلیت استفاده به عنوان یک نمائکلاتور تعرفه‌ای برای نیازهای گمرکی.
- (۲) - قابلیت استفاده به عنوان یک نمائکلاتور آماری برای مقاصد اقتصادی و آماری.
- (۳) - هماهنگی و تطبیق مسائل گمرکی با مسائل اقتصادی و آمار بین‌المللی.
- (۴) - امکان نگرش به آن به عنوان یک نمائکلاتور چند منظوره (مسائل گمرکی - حمل و نقل - آمار - بیمه و).
- (۵) - امکان تلقی به عنوان زبان بین‌المللی و مشترک مسائل اقتصادی و کدگذاری.
- (۶) - دارای مزایایی برای تجارت و صنعت حمل و نقل.
- (۷) - مخصوصاً برای کشورهای پیشرفته بسیار مفید است.

جدول مقایسه دو سیستم HS و CCCN

CCCN	HS 2002	
21	21	Sections
99	97	Chapters
1011	1244	Headings
1033	2256	Statistical Subheadings
		Separate Categories of)
		Goods):
		- 306 Heading Undivided
		- 2413 One-Dash-Subheadings
		- 2506 Two-Dash-Subheadings

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، در سیستم طبقه‌بندی HS فقط ۹۷ فصل وجود دارد. البته ترتیب فصول از ۱ تا ۹۹ حفظ شده است، منتهی با ادغام فصل ۷۱ و ۷۲ تعرفه CCCN در یک فصل با عنوان ۷۱، به ترتیب فصول ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶ و ۷۷ تعرفه CCCN در سیستم HS به ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵ و ۷۶ تغییر یافته و فصل ۷۷ در سیستم HS برای استفاده‌های آتی شورا نگهداری گردیده است.

تفاوت دیگر، فصل ۹۵ سیستم HS است که جایگزین فصل ۹۷ تعرفه CCCN شده،

هم چنین فصل ۹۶ تعرفه HS که جایگزین فصل ۹۵، ۹۶ و ۹۸ تعرفه HS گردیده است. فصل ۹۷ تعرفه HS نیز به جای همان فصل ۹۹ در سیستم CCCN قرار دارد که به این ترتیب فصل ۹۸ و ۹۹ در سیستم HS دیگر وجود نداشته و به عنوان ذخیره برای احتیاجات آتی نگهداری می شود.

نمانکلاتور HS دارای ۶ قاعده و یادداشت های توضیحی و یادداشت های قانونی برای قسمت ها و فصول نیز می باشد که جمعاً با آنچه در ساختار این نمانکلاتور نمایش داده شده، پیکره نمانکلاتور HS را می سازد.

شرح قواعد عمومی برای تفسیر سیستم هماهنگ شده^۱

۱- عناوین قسمت ها، فصل ها و بخش ها دارای ارزشی جز شناساندن و تسهیل امر مراجعه نمی باشد؛ زیرا طبقه بندی در متن شماره ها و یادداشت های مقدماتی قسمت ها و فصل ها و در قواعد زیر تا آنجایی که این قواعد با مندرجات شماره ها و یادداشت ها مغایرت نداشته باشند قانوناً تعیین گردیده است.

۲- الف - هر اشاره ای به یک شی در شماره ای معین شامل این شی می شود ولو به حالت غیر کامل یا تمام نشده به شرط اینکه به همان صورت صفات و خاصیت اساسی شی کامل یا تمام شده را داشته باشد، همچنین شامل شی کامل یا تمام شده یا اشیایی که طبق مقررات پیش گفته باید کامل یا تمام شده تلقی شوند وقتی که به صورت پیاده شده یا سوار نشده عرضه می گردند، می شود.

ب - هر ذکری از یک ماده که در هر شماره معین شده است مربوط به این ماده می باشد خواه به حالت خالص یا مخلوط و یا حتی با اشتراک با مواد دیگر. همچنین هر ذکری که از مصنوعات ساخته شده از یک ماده معین شده است مربوط به آن مصنوعات است که تماماً یا جزئاً از این ماده تشکیل شده باشد. طبقه بندی این محصولات مخلوط یا اشیاء

۱. ترجمه متن قواعد با اقتباس از متن ترجمه قواعد طبقه بندی در سیستم CCCN نتیجه زحمات شادروان علیقلی باوری و کار مشابه گروه کارشناسان امور بین الملل گمرک می باشد (نقل از کتاب آشنایی با مقررات گمرکی، از انتشارات مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، تألیف رضا بنائی).

مرکب (Composite) طبق اصول بیان شده در قاعده ۳ به عمل می‌آید.

۳- در مواردی که خواه در اجرای مقررات قاعده ۲-ب یا به هر صورت دیگر کالایی قابل طبقه‌بندی در دو یا چند شماره به نظر برسد، طبقه‌بندی آن به نحو زیر انجام می‌گیرد.

الف - شماره‌هایی که کالا را با صورت مشخص‌تری توصیف کند بر شماره‌هایی که صورت عمومی‌تری را بیان می‌کند ترجیح خواهد بود. با این حال، وقتی دو یا چند شماره هر کدام تنها به یک قسمت از مواد متشکله یک محصول مخلوط یا یک شئی مرکب یا فقط به یک قسمت از اشیاء در مورد کالاهایی که به صورت مجموعه برای خرده فروشی آماده و عرضه شده‌اند مربوط می‌شود، این شماره‌ها را باید همچنین با در نظر گرفتن این محصول یا این شئی به عنوان مشخص‌تری تلقی کرد حتی اگر یکی از شماره‌ها از طرف دیگر توصیف دقیق‌تر یا کامل‌تری از آن باشد.

ب - طبقه‌بندی محصولات مخلوط، مصنوعات که از مواد مختلف تشکیل شده یا از به هم متصل کردن اشیاء گوناگون به دست آمده باشد و کالاهایی که به صورت مجموعه برای خرده فروشی آماده و عرضه شده‌اند ولی طبقه‌بندی آن‌ها را با اجرای قاعده ۳-الف نتوان تعیین کرد، طبقه‌بندی با توجه به ماده یا شئی که صفت و خاصیت اساسی خود را به آن محصول می‌دهد به عمل می‌آید به شرط اینکه تشخیص این امر میسر باشد.

ج - در مواردی که با قواعد ۳-الف و ۳-ب نتوان طبقه‌بندی کالایی را تعیین کرد آن کالا در شماره‌ای که از لحاظ ترتیب عددی در آخر قرار گرفته بین آن‌هایی که قابل اعتبار تشخیص داده شده است طبقه‌بندی می‌گردد.

۴- کالاهایی را که نتوان طبق قواعد مذکور در فوق طبقه‌بندی کرد در شماره مربوط به کالاهایی که بیشتر به آن شبیه است طبقه‌بندی می‌شود.

۵- علاوه بر مقررات پیش گفته، قواعد زیر در مورد کالاهای آتی‌الذکر اجرا می‌گردد:

الف - جلد برای دوربین عکاسی، آلات موسیقی، اسلحه، آلات رسامی، جعبه‌ها و محفظه‌های مشابه که بخصوص برای جای دادن یک شئی معین یا یک مجموعه ساخته شده و قابلیت این را دارند که برای استعمال طولانی مورد استفاده قرار گیرند و با اشیایی که برای آن‌ها در نظر گرفته شده عرضه می‌شوند با این اشیاء طبقه‌بندی می‌گردند؛ در

صورتی که از نوعی باشند که معمولاً با آنها فروخته می‌شوند. با این حال این قاعده در مورد محفظه‌هایی که خاصیت اساسی خود را به مجموعه می‌بخشد قابل اجرا نمی‌باشد.

ب - با رعایت مقررات قاعده ۵ - الف مذکور در فوق، ظروف محتوی کالاها چنانچه از نوعی باشند که معمولاً برای این قبیل کالاها مصرف می‌شوند همراه با آنها طبقه‌بندی می‌گردند. با این حال وقتی که ظروف قابلیت این را داشته باشند که به طور مطلوب و به صورتی مکرر مورد استفاده قرار گیرند این قاعده اجرا نمی‌گردد.

۶- طبقه‌بندی کالاها در شماره‌های فرعی یک شماره در متن این شماره‌های فرعی و یادداشت‌های شماره‌های فرعی و همچنین با انجام تغییرات لازم در قواعد فوق و با آگاهی به اینکه فقط شماره‌های فرعی همسطح ممکن است مورد مقایسه قرار گیرند، قانوناً تعیین گردیده است. از لحاظ این قاعده یادداشت‌های قسمت‌ها و فصل‌ها نیز جز در مواردی که مقررات مخالفی باشد قابل اجرا است.

۴- یادداشت‌های قانونی قسمت و فصل‌ها در نمائکلاتور HS

این یادداشت‌ها بر دو گونه‌اند:

(۱)- یادداشت‌های منفی

(۲)- یادداشت‌های مثبت

(۱)- یادداشت‌های منفی

در بیان مستثنیاتی است که در بدو امر با توجه به عنوان فصل یا قسمت تصور می‌رود در همان قسمت یا فصل طبقه‌بندی شود.

(۲)- یادداشت‌های مثبت

این نوع یادداشت‌ها در تعریف اصطلاحات و تعمیم آن به موارد مشابه یا تغییرات احتمالی موجود در متون شماره‌ها می‌باشد.

مجموع یادداشت‌های قانونی قسمت‌ها و فصل‌ها در نمائکلاتور HS به عدد ۳۰۲

می‌رسد.

۵- یادداشت‌های توضیحی تفسیر طبقه‌بندی نمائکلاتور HS

برای شناخت دقیق‌تر نمائکلاتور HS، تفسیری (یادداشت‌های توضیحی) موسوم به «Explanatory Notes» در چهار جلد توسط شورا تهیه شده که به تفصیل دامنه شمول هر قسمت، فصل یا تعرفه و تعاریف و مستثنیات آن را بر شمرده است؛ به‌طوری که در موارد ابهام یا اشکال در طبقه‌بندی با مراجعه به این یادداشت‌ها تقریباً در نود و چند درصد موارد طبقه‌بندی تسهیل می‌گردد.

از آنجا که این مجموعه به دلیل حجم مندرجات و تعداد مجلدات امکان استفاده دائم و در هر مکانی را به اشخاصی که ممکن است برای طبقه‌بندی به آن مراجعه نمایند فراهم نمی‌کند و از طرف دیگر ذکر جزئیات این یادداشت‌ها به ریز و مطابق آنچه تهیه شده ضرورت نداشته و اینجانب نیز طی سال‌ها سر و کار داشتن با یادداشت‌های توضیحی نمائکلاتور CCCN به این نتیجه رسیده بودم که تفسیری خلاصه و مختصر که از همین مندرجات تفسیر اصلی استخراج شده باشد کفایت می‌کند با مدد گرفتن از تفسیر ترجمه شده CCCN که در نود و نه درصد موارد همان تفسیر نمائکلاتور HS نیز می‌باشد و قبلاً به همت شادروان علی قلی‌یاوری که از صاحب‌منصبان شریف، صدیق و بی‌نظیر گمرک ایران بوده ترجمه شده و تطبیق آن با متن انگلیسی یادداشت‌های توضیحی نمائکلاتور HS و تقریباً در بیشتر موارد استفاده از عین عبارت و اصطلاحاتی که زنده‌یاد در تفسیر نمائکلاتور CCCN به کار گرفته مرا بر آن داشت تا دست به تهیه تفسیر خلاصه آن با استفاده از متن ترجمه یادداشت‌های توضیحی CCCN کار با ارزش مرحوم یاوری بزنم که اینک مجموعه حاضر در دو جلد مربوط به بیست و یک قسمت مرتبط این نمائکلاتور در قالب ۹۷ فصل تقدیم محضر علاقه‌مندان می‌گردد.

رضا بنائی

قسمت یازدهم (شامل ۱۴ فصل)

مواد نسجی و اشیاء از این مواد

تابلو یازدهم

فصل ۵۰- ابریشم

فصل ۵۱- پشم، موی نرم (کرک) یا زیر حیوان، نخ و پارچه‌های تار و پودباف از موی یال و دم

فصل ۵۲- پنبه

فصل ۵۳- سایر الیاف نسجی نباتی، نخ کاغذی و پارچه‌های تاروپودباف از نخ کاغذی

فصل ۵۴- رشته‌های سنتتیک یا مصنوعی

فصل ۵۵- الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیریکسره

فصل ۵۶- اوانه نمد و پارچه‌های نبافته، نخ‌های ویژه طناب و کابل و اشیاء ساخته‌شده از آنها

فصل ۵۷- فرش و سایر کف‌پوش‌ها از مواد نسجی

فصل ۵۸- پارچه‌های تاروپودباف مخصوص پارچه‌های نسجی منگوله‌بافه، دانتل‌ها، مصنوعات دیوارکوبی، مصنوعات علاقی‌بندی، مصنوعات گل‌دوزی و قلاب‌دوزی

فصل ۵۹- پارچه‌های نسجی آغشته اندودم، پوشانده یا مطبق‌شده اشیاء نسجی از نوع مناسب برای مصارف صنعتی

فصل ۶۰- پارچه‌های کش‌باف یا قلابباف

فصل ۶۱- لباس و متفرعات لباس، کش‌باف یا قلابباف

فصل ۶۲- لباس و متفرعات لباس، غیرکش‌باف یا غیر قلابباف

فصل ۶۳- سایر اشیاء نسجی دوخته و مپیا، لباس مستعمل و اشیاء نسجی مستعمل ضایعات کهنه و پاره

ارتباط با قسمت‌ها:

- (۱) قسمت اول (فصل ۵)
- (۲) قسمت پنجم (فصل ۷۵)
- (۳) قسمت ششم (فصل ۳۰، ۳۳، ۳۴، ۳۶، ۳۷)
- (۴) قسمت هفتم (فصل ۳۹، ۴۰)
- (۵) قسمت هشتم (فصل ۴۱، ۴۲، ۴۳)
- (۶) قسمت دهم (فصل ۴۸)
- (۷) قسمت دوازدهم (فصل ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷)
- (۸) قسمت سیزدهم (فصل ۶۸)
- (۹) قسمت چهاردهم (فصل ۷۰)
- (۱۰) قسمت پانزدهم (فصل ۷۲)
- (۱۱) قسمت شانزدهم (فصل ۸۵)
- (۱۲) قسمت هجدهم (فصل ۹۰)
- (۱۳) قسمت بیستم (فصل ۹۴، ۹۵، ۹۶)
- (۱۴) قسمت بیست و یکم (فصل ۹۷)